

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobců: **a) A. A., b) nezl. A. U., c) nezl. M. U.,** zastoupených JUDr. Hanou Fučíkovou, advokátkou se sídlem Praha 4, Náměstí bratří Synků 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2004, č. j. 6 Az 22/2003 – 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů o kasační stížnosti **nepřiznává.**

III. Ustanovenému zástupci stěžovatelů JUDr. Haně Fučíkové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč, která jí bude vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného Ministerstva vnitra ze dne 28. 11. 2001, č. j. OAM-1233/VL-11-P01-2000, nebyl žalobcům udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podali žalobkyně a) jménem svým a jménem nezletilých žalobců b), c) opravný prostředek u Vrchního soudu v Praze, o němž tento soud nerozhodl do 31. 12. 2002, a proto o něm ve smyslu čl. II zákona č. 519/2002 Sb. a ust. § 129 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní a ust. § 32 odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb. rozhodl

Městský soud v Praze. Rozsudkem tohoto soudu ze dne 12. 2. 2004, č. j. 6 Az 22/2003 - 33, byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Kasační stížnost stěžovatelé podávají z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) – d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) a tvrdí, že Městský soud v Praze posoudil věc v rozporu s platným právním řádem a dále že shledávají vážná pochybení všech dosavadních orgánů ve správním i soudním řízení. Mají rovněž obavu z opuštění České republiky a odjezdu do Ruska, neboť jim zde z politických důvodů hrozí vážné nebezpečí.

Na základě výše uvedeného proto navrhují zrušení rozsudku Městského soudu v Praze a vrácení věci k dalšímu řízení. Součástí podané kasační stížnosti je návrh na přiznání odkladného účinku dle § 107 s. ř. s.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud posoudil v prvé řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno věcně po jejím předložení Nejvyššímu správnímu soudu a po nezbytném poučení účastníků řízení, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Ze spisu vyplynulo, že stěžovatelka a) podala jménem svým i jménem nezletilých stěžovatelů b) a c) žádost na zahájení řízení o udělení azylu dne 17. 9. 2000. Jako důvod, pro který žádá o udělení azylu v ČR, uvedla, že v Rusku byla pronásledována teroristy z řad V., kteří jejího manžela považovali za jejich přívržence a požadovali, aby se účastnil jejich akcí. Když to odmítal, vyhrožovali únosem dětí. Při pohovoru k žádosti o udělení azylu, konaném dnem 8. 10. 2001 jako důvod odchodu z vlasti nově uvedla, že její manžel byl zbit policií, které po něm chtěla informace o tom, kde se ukrývají teroristé. Po příjezdu do České republiky pracovala načerno v restauraci, kde byla zadržena policií. Po příjezdu do ČR nezažádali ihned o azyl, neboť se chtěli o sebe nejdříve postarat sami.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 11. 2001, č. j. OAM-1233/VL-11-P01-2000 stěžovatelům azyl neudělil z důvodu nesplnění podmínek dle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podala stěžovatelka a) jménem svým a jménem svých nezletilých dětí žalobu, ve které uvedla rozvedla důvody, pro které se rozhodla z Ruska odejít a na základě kterých se domnívá, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a), b) zákona o azylu.

Městský soud v Praze dospěl při přezkoumávání rozhodnutí žalovaného ke stejnému závěru jako žalovaný správní orgán, tedy že důvody, pro které stěžovatelka žádá o poskytnutí azylu pro sebe i nezletilé děti nejsou podřaditelné pod důvody pro jeho udělení, jež jsou vymezeny zákonem o azylu. Soud uvedl, že stěžovatelka o azyl požádala poté, co již delší dobu žila a pracovala nelegálně v ČR a byla zadržena policií. V případě problémů, které měla ve vlasti, se jednalo o problémy, jež nastaly v důsledku činnosti jejího manžela, jež byl v kontaktu s teroristy a pro tyto pak vyslýchán policií. Protože stěžovatelka neuvedla žádné

nové skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit neúplně zjištěný skutkový stav ze strany žalovaného, soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák.) nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák.), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Tvrzenou nezákonnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje stěžovatelka v nesprávném posouzení právních otázek soudem v předcházejícím řízení, když zpochybňuje závěr soudu i správního orgánu o tom, že důvody jí uplatňované neodůvodňují aplikaci § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu.

Tvrzená nezákonnost, spočívající v nesprávném právním posouzení věci soudem v předcházejícím řízení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (srov. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, který má mimo jiné odůvodněný strach z pronásledování z důvodů příslušnosti k určité sociální skupině ve státě, jehož občanství má

nebo ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Pro udělení azylu z uvedeného důvodu je tedy třeba, aby u žadatele o azyl byly naplněny dvě základní podmínky. První podmínkou je odůvodněný strach z pronásledování. Podle ust. § 2 odst. 5 zákona o azylu se za pronásledování považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Druhou podmínkou, kterou zákon o azylu vyžaduje, je odůvodněný strach z pronásledování z důvodů příslušnosti k určité sociální skupině. V daném případě odůvodnila stěžovatelka žádost o udělení azylu obtížemi soukromého charakteru, které měl ve vlasti její manžel se skupinami V., kteří ho považovali za jejich přívržence a požadovali, aby se účastnil jejich akcí a to pod pohrůžkou únosu dětí, a dále s orgány policie, která po něm chtěla informace o tom, kde se ukrývají teroristé. V řízení o udělení azylu však nikdy neuvedla, že by byla ona sama či její děti jakkoliv pronásledovány za uplatňování politických práv, případně pronásledována z důvodů rasy, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů ve státě, jehož jsou občany.

Městský soud ve svém rozhodnutí správně konstatoval, že nebylo prokázáno, že by stěžovatelka spolu se svými dětmi byla ve své vlasti pronásledována z důvodů podávaných ustanovením § 12 zákona o azylu, a nelze tak mít za to, že by v případě jejího návratu do země původu byl její život nebo svoboda ohrožen z důvodů uvedených v § 91 téhož zákona. Kriminální jednání určité skupiny obyvatelstva, jež bylo v tomto případě zaměřeno proti osobě manžela stěžovatelky není samo o sobě překážkou vycestování podle § 91 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., za předpokladu, že se je příslušné orgány v zemi původu žadatele o azyl snaží vyšetřovat a postihovat, situace ohledně takových činů se z dlouhodobého hlediska stabilizuje a přitom ze všeobecného kontextu situace v zemi původu žadatele o azyl nevyplývá, že by osobní situace žadatele byla horší, než většiny ostatních osob v zemi jeho původu. Za této situace nelze ničeho podstatného vytknout závěru Městského soudu v Praze, podle něhož stěžovatelkou uváděné důvody v zemi jejího původu nejsou překážkou vycestování, jak je podávána z § 91 zákona o azylu

Dle § 13 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18 let, nebo rodič azylanta mladšího 18 let. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi.

O takový případ se však u stěžovatelky a) ani u jejích nezletilých dětí nejedná a z tohoto důvodu nelze toto ustanovení aplikovat.

Správní orgán v řízení rovněž zkoumal, zda v případě stěžovatelky a) a jejích nezletilých dětí nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není. Ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu

s pravidly logického usuzování, a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatelky a jejích nezletilých dětí, tak i stav v její zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí plně v jeho pravomoci a soud nezákonnost takového rozhodnutí s ohledem na shora vyslovené neshledává.

Stěžovatelka dále napadá rozhodnutí soudu z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tj. z důvodu vad řízení, spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou měl soud, který ve věci rozhodoval napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Z textu kasační stížnosti však nelze zjistit, jakými konkrétními vadami mělo trpět řízení před správním orgánem, pro které měl soud napadené rozhodnutí zrušit a které stěžovatelka v řízení před tímto soudem uplatnila. Nejvyšší správní soud konstatuje, že nebyly zjištěny vytýkané vady správního řízení, pro které měl soud I. stupně napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Pokud se po přezkoumání rozhodnutí správního orgánu v intencích soudního řádu správního, onen soud ztotožnil se závěry obsaženými v rozhodnutí žalovaného, když tyto závěry shledal správnými, nezbylo mu, než žalobu proti rozhodnutí správního orgánu zamítnout. Soud neshledal pro výše uvedené nic, co by svědčilo pro důvod pro podání kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. lze podat tehdy, je-li namítána zmatečnost řízení před soudem, spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce. I když stěžovatelé v kasační stížnosti uvádí, že tuto podávají také podle tohoto ustanovení, žádné okolnosti svědčící o důvodech pro podání kasační stížnosti podle citovaného ustanovení neuvedli a tyto důvody nebyly shledány ani Nejvyšším správním soudem.

Důvodem pro podání kasační stížnosti z dalšího důvodu, a to podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je nepřezkoumatelnost, spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Námitka uplatněnou v tomto ohledu neshledal Nejvyšší správní soud opodstatněnou, když její konstatování zůstalo pouze v obecné rovině. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného je dostatečně srozumitelným a přesvědčivým způsobem odůvodněno, pro stěžovatele z něj zcela jasně vyplývá, z jakých skutečností správní orgán a následně i soud vycházely a jakými právními úvahami se při rozhodování řídily.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovateli podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelé, kteří neměli v tomto soudním řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Stěžovatelům byl pro toto řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 1x 1000 Kč za jeden úkon právní služby – převzetí a příprava věci a 1x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně 28. dubna 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu